

ក្រសួងសិក្សា យុវជន និងកីឡា
ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៤

ប្រកាសប្រឡងប្រណាំងប្រជែងសិស្សសិស្សានុសិស្ស

លេខ ០៧ ប្រកាស ប្រណាំងប្រជែងសិស្សសិស្សានុសិស្ស ឆ្នាំ ២០២៤
ថ្ងៃទី ០២ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២៤

หนังสือที่ระลึกงานพิธีถวายผ้ากฐิน ประจำปี ๒๕๖๔
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

วันเสาร์ ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
ณ วัดสภารัต ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

หนังสือที่ระลึกงานพิธีถวายผ้ากฐิน ประจำปี ๒๕๖๔
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ที่ปรึกษา

นายสุรพล	ใจวงศ์ษา	รักษาราชการแทน อธิการบดี
นายวิโรจน์	มงคลเทพ	ผู้ช่วยอธิการบดี นำน
นางนลัทพร	คูหา	ผู้อำนวยการกองการศึกษานำน
นางนราพร	จันพิบูลย์	ผู้อำนวยการกองบริหารทรัพยากรนำน
ผศ.ชุตินสร	เรื่อนาราบ	รองคณบดีคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
ผศ.กันยาพร	ไชยวงศ์	รองคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
รศ.เกษา	คูหา	รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเกษตร

คณะผู้จัดทำ

นายสุพจน์	ดีอินคำ
นายวิโรจน์	ชูเดชะ
พันโทสมชาย	รอดบ้านเกราะ
นางสาวสุภัคควดี	พิมพ์มาศ
นางสาวราตรี	ทิพย์เนตร
นายปิยะพงษ์	วงศ์ตุ้ย
นายอภิเดช	กรรณิกา
นายสกันธ์	เรืองฉาย

ออกแบบรูปเล่ม

นายสกันธ์	เรืองฉาย
-----------	----------

ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๔

พิมพ์จำนวน ๑๐๐ เล่ม

คำนำ

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเป็นที่ระลึกในงาน พิธีถวายผ้ากฐิน ประจำปี ๒๕๖๔ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา โดยมีกำหนดการทอดถวาย ในวันเสาร์ ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ณ วัดสภารัต ตำบลิในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

หนังสือเล่มนี้ นอกจากจะมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับประเพณีทอดกฐิน ยังนำเสนอเรื่องราวประวัติของวัดสภารัต ประเพณีการแข่งขันเรือเมืองน่าน ประวัติความเป็นมาของงาช้างดำ และประวัติของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ทั้งผู้สนใจทั่วไป ตลอดจนนักเรียนนักศึกษาที่ต้องการศึกษาข้อมูลเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ทั้งนี้ หากเนื้อหาข้อมูลมีความผิดพลาดประการใดทางคณะผู้จัดทำขออภัย มา ณ ที่นี้ด้วย

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	คำนำ
คำนำ	
ประเพณีทอดกฐิน	๑
ประวัติวัดสภารศ	๑๓
ประเพณีแข่งเรือ เมืองน่าน	๒๓
เรือแม่ป้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน	๒๖
เมืองงาช้างดำ	๓๔
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	๓๘
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน	๔๔
ลำดับการทอดกฐิน และถวายผ้ากฐินพระราชทาน	๔๖
กำหนดการถวายผ้ากฐิน ประจำปี ๒๕๖๔	๔๗
เอกสารอ้างอิง	๔๘

❀ ประเพณีทอดกฐิน ❀

ประเพณีทอดกฐิน

๑. ความหมายของ “กฐิน”

คำว่า “กฐิน” มีความหมายเกี่ยวข้องกับ ๔ ประการ คือ

ประการที่ ๑ เป็นชื่อของกรอบไม้ อันเป็นแม่แบบสำหรับทำจีวร ซึ่งอาจเรียกว่า สะติง ก็ได้

ประการที่ ๒ เป็นชื่อของผ้าที่ถวายแก่สงฆ์เพื่อทำจีวร ตามแบบหรือกรอบไม้นั้น

ประการที่ ๓ เป็นชื่อของบุญกิริยา ในการถวายผ้ากฐินเพื่อให้สงฆ์ทำเป็นจีวร

ประการที่ ๔ เป็นชื่อของสังฆกรรม คือกิจกรรมของสงฆ์ที่จะต้องมีการสวดประกาศขอรับความเห็นชอบ จากที่ประชุมสงฆ์ในการมอบผ้ากฐินให้แก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง

กฐินที่เป็นชื่อของกรอบไม้ กรอบไม้แม่แบบสำหรับทำจีวร ซึ่งอาจเรียกว่าสะติงก็ได้ นั้น เนื่องจากในครั้งพุทธกาล การทำจีวรให้มีรูปลักษณะตามที่กำหนดกระทำได้โดยยาก จึงต้องทำกรอบไม้สำเร็จรูปไว้ เพื่อเป็นอุปกรณ์สำคัญในการทำเป็นผ้าห่ม หรือผ้าห่มซ้อน ที่เรียกว่าจีวรเป็นชื่อรวมของผ้าผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ ในภาษาไทยนิยมเรียกผ้านี้ว่า สบง ผ้าห่มว่า จีวร ผ้าห่มซ้อนว่า สังฆาฏิก การทำผ้าโดยอาศัยแม่แบบเช่นนี้ คือทาบผ้าลงไปกับแม่แบบ แล้วตัดเย็บย้อมทำให้เสร็จในวันนั้นด้วยความสามัคคีของสงฆ์ เป็นการร่วมแรงร่วมใจกันทำกิจที่เกิดขึ้น และเมื่อทำเสร็จหรือพ้นกำหนดกาลแล้ว แม่แบบหรือกฐินนั้นก็ซื่อเก็บไว้ใช้ในการทำผ้าเช่นนั้นอีกในปีต่อไป การซื่อแบบนี้เรียกว่า เตะาะ คำว่า กฐินเตะาะ หรือ เตะาะกฐิน จึงหมายถึง การรื้อไม้แม่แบบ เพื่อเก็บไว้ใช้ในโอกาสหน้า

กฐินที่เป็นชื่อของผ้า หมายถึง ผ้าที่ถวายให้เป็นกฐินภายใน ๑ เดือน นับตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ผ้าที่จะถวายนั้น จะเป็นผ้าใหม่หรือผ้าเทียมใหม่ เช่น ผ้าพอก สะอาด หรือผ้าเก่า หรือผ้าบังสุกุล คือผ้าที่เขาทิ้งแล้ว และเป็นผ้าเป็นอันฝุ่นหรือผ้าตกตามร้านก็ได้ ผู้ถวายจะเป็น คฤหัสถ์ก็ได้ เป็นพระภิกษุหรือสามเณรก็ได้ ถวายแก่พระสงฆ์แล้วก็เป็นอันใช้ได้

กฐินที่เป็นชื่อของบุญกิริยา คือ การถวายผ้ากฐินเป็นทานแก่พระสงฆ์ ผู้จำพรรษาอยู่ในวัดใดวัดหนึ่ง ครบ ๓ เดือน เพื่อสงเคราะห์ผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ให้มีผ้าถุงหรือผ้าห่มใหม่ จะได้ใช้ผลัดเปลี่ยนของเก่าที่จะขาดหรือชำรุด การทำบุญ ถวายผ้ากฐิน หรือที่เรียกว่า ทอดกฐิน คือการทอดหรือวางผ้าลงไปแล้วกล่าว คำถวายในท่ามกลางสงฆ์ เรียกได้ว่า เป็นกาลทาน คือการถวายทานที่ทำได้ เฉพาะกาล ๑ เดือน ดังกล่าวในกฐินที่เป็นชื่อของผ้า ถ้าถวายก่อนหน้านั้นหรือ หลังจากนั้นไม่เป็นกฐิน ทานจึงถือว่าโอกาสทำไถ่ยาก

กฐินที่เป็นชื่อของสังฆกรรม คือ กิจกรรมของสงฆ์จะต้องมีการสวด ประกาศขอรับความเห็นชอบจากที่ประชุมสงฆ์ในการมอบผ้ากฐิน ให้แก่ภิกษุ รูปใดรูปหนึ่ง เมื่อทำจิวรสำเร็จแล้วด้วยความร่วมมือของภิกษุทั้งหลาย ก็จะได้เป็น โอกาสให้ได้ช่วยกันทำจิวรของภิกษุรูปอื่นขยายเวลาทำจิวรได้อีก ๔ เดือน ทั้งนี้ เพราะในสมัยพุทธกาลการหาผ้าทำจิวรทำได้โดยยาก ไม่ทรงอนุญาตให้เก็บ สะสมผ้าไว้เกิน ๑๐ วัน แต่เมื่อได้ช่วยกันทำสังฆกรรมเรื่องกฐินแล้ว อนุญาตให้ แสวงหาผ้าและเก็บผ้าไว้ทำเป็นจิวรได้จนตลอดฤดูหนาว คือจนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔

ข้อความดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่าความหมายของคำว่ากฐิน มีความหมายเกี่ยวข้องกัน ๔ ประการ เมื่อสงฆ์ทำสังฆกรรมเรื่องกฐินแล้ว และ ประชุมกันอนุโมทนากฐิน คือแสดงความพอใจว่าได้กรานกฐินเสร็จแล้วก็เป็น อันเสร็จพิธี

กรานกฐิน คือการลาดหรือทาบผ้าลงไปกับกรอบไม้แบบเพื่อตัดเย็บ ย้อมทำเป็นจิวร ผืนใดผืนหนึ่ง

การจงกฐิน คือการแสดงความจำนงเป็นลายลักษณ์อักษร หรือด้วย วาจาต่อทางวัดว่าจะนำกฐินมาถวาย เมื่อนั้น เมื่อนี้ แล้วแต่จะตกลงกัน แต่จะต้อง ภายในเขตเวลา ๙ เดือน ตามที่กำหนดในพระวินัย

อุปโลกน์กฐิน หมายถึงการที่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเสนอขึ้นในที่ประชุมสงฆ์ถามความเห็นชอบว่าควรมีการกรานกฐินหรือไม่ เมื่อเห็นชอบร่วมกันแล้วจึงหาหรือกันต่อไปว่าผ้าที่ทำสำเร็จแล้วควรถวายแก่ภิกษุรูปใด การปรึกษาหารือ การเสนอความเห็นเช่นนี้เรียกว่า อุปโลกน์ (อ่านว่า อะ -ปะ โหลก) หมายถึง การช่วยกันมองดูว่าจะสมควรอย่างไรเพียงเท่านี้ยังใช้ไม่ได้ เมื่ออุปโลกน์เสร็จแล้วจึงต้องสวดประกาศ เป็นการสงฆ์ จึงนับเป็นสังกรรมเรื่องกฐินดังกล่าวไว้แล้วในตอนต้น

ในปัจจุบัน มีผู้ถวายผ้ากฐินมากขึ้น มีผู้สามารถตัดเย็บซ่อมผ้าที่ทำเป็นจีวรได้แพร่หลายขึ้น การใช้แม่แบบอย่างเก่าจึงเลิกไป เพียงแต่รักษาชื่อและประเพณีไว้ โดยไม่ต้องใช้กรอบไม้แม่แบบ เพียงถวายผ้าขาว ให้ตัดเย็บยอมให้เสร็จในวันนั้น หรืออีกอย่างหนึ่งนำผ้าสำเร็จรูปมาถวาย ก็เรียกว่าถวายผ้ากฐินเหมือนกัน และเนื่องจากยังมีประเพณีนิยมถวายผ้ากฐินกันแพร่หลายไปทั่วประเทศไทย จึงนับว่าประเพณีนิยมในการบำเพ็ญกุศลเรื่องกฐินนี้ ยังเป็นสาธารณะประโยชน์ร่วมไปกับการบูรณปฏิสังขรณ์วัดวาอารามไปในขณะเดียวกัน

๒. ตำนาน “กฐิน”

ครั้งพุทธกาลมีเรื่องเล่าไว้ในคัมภีร์พระวินัยปิฎก กฐินชั้นธกะว่า ครั้งหนึ่งภิกษุชาวเมืองปาฐา ประมาณ ๓๐ รูป ถือธุดงค์ตรอย่างยิ่งยวดมีความประสงค์จะเฝ้าพระพุทธเจ้าซึ่งขณะนั้นประทับอยู่ ณ กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล จึงพากันเดินทางมุ่งหน้าไปยังเมืองนั้น พอถึงเมืองสาเกตซึ่งอยู่ห่างจากกรุงสาวัตถีประมาณ ๕ โยชน์ ก็เป็นวันเข้าพรรษาพอดี เดินทางต่อไปมิได้ ต้องจำพรรษาอยู่ที่เมืองสาเกต ตามพระวินัยบัญญัติ ขณะที่จำพรรษาอยู่ ณ เมืองสาเกตเกิดความร้อนรนอยากเฝ้าพระพุทธเจ้าเป็นกำลัง ดังนั้น พ้อออกพรรษาปวารณาแล้วก็รีบเดินทาง แต่ระยะนั้นยังมีฝนตกมาก หนทางที่เดินชุ่มไปด้วยน้ำ เป็นโคลนเป็นตมต้องบุกต้องลุยมาจนกระทั่งถึงกรุงสาวัตถี ได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระพุทธเจ้าจึงมีปฏิสันถารกับภิกษุเหล่านั้นถึงเรื่องการจำพรรษาอยู่ ณ เมืองสาเกต และการเดินทางภิกษุเหล่านั้น จึงกราบทูลถึงความตั้งใจความร้อนรนกระวนกระวายและการเดินทางที่ลำบากให้ทรงทราบทุกประการ

พระพุทธเจ้าทรงทราบและเห็นความลำบากของภิกษุ จึงทรงยกเป็นเหตุและมีพระพุทธานุญาต ให้พระภิกษุผู้จำพรรษาครบถ้วนไตรมาสแล้ว กรานกฐินได้และเมื่อกรานกฐินแล้ว จะได้รับอานิสงส์บางอย่าง ตามพระวินัยดังกล่าวต่อไป

๓. ข้อกำหนดเกี่ยวกับกฐิน

ข้อกำหนด เกี่ยวกับกฐิน มีดังต่อไปนี้

๓.๑ จำนวนพระสงฆ์

ในวัดที่ทอดกฐินได้ ถ้ากล่าวตามหลักฐานในพระไตรปิฎก (เล่ม ๕ หน้า ๒๕๕)

ซึ่งเป็นพระพุทธภาษิตกล่าวว่า สงฆ์ ๔ รูป ทำกรรมได้ทุกอย่างเว้นการปวารณา คือ การอนุญาติให้ว่ากล่าว ตักเตือนได้ การอุปสมบทและการสวดถอน จากอาบัติบางประการ (อัพภาน) จึงหมายถึงว่าจำนวนพระสงฆ์ในวัดที่ทอดกฐินได้จะต้องมีตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป แต่หนังสืออธิบายชั้นหลังที่เรียกว่า อรรถกถา กล่าวว่าต้อง ๕ รูปขึ้นไป เมื่อหนังสืออธิบายชั้นหลังขัดแย้ง พระไตรปิฎกให้ยึดพระไตรปิฎกเป็นหลักสำคัญ

๓.๒ คุณสมบัติของพระสงฆ์ที่มีสิทธิรับกฐิน

พระสงฆ์ที่จำพรรษาในวัดนั้นครบ ๓ เดือน ปัญหาที่เกิดขึ้นคืออยู่ว่าจะนำพระสงฆ์วัดอื่นมาสมทบจะใช้ได้หรือไม่ ตอบว่าถ้าพระสงฆ์วัดที่จะทอดกฐินนั้นมีจำนวนครบ ๔ รูปแล้ว จะนำพระสงฆ์ที่อื่นมาสมทบก็สมทบได้ แต่จะอ้างสิทธิไม่ได้ ผู้มีสิทธิเฉพาะผู้จำพรรษาครบ ๓ เดือนในวัดนั้นเท่านั้น การนำพระภิกษุมาจากวัดอื่น คงมีสิทธิเฉพาะที่ทายกจะถวายอะไรเป็นพิเศษเท่านั้น ไม่มีสิทธิในการออกเสียงเรื่องจะถวายผ้าแก่ภิกษุรูปนั้น รูปนี้

๓.๓ กำหนดการที่จะทอดกฐิน

ได้กล่าวไว้แล้วในเบื้องต้นว่าการทอดกฐินนั้นทำได้ภายในเวลาจำกัด คือตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ก่อนหน้านั้นหรือหลังจากนั้นไม่นับเป็นกฐิน

๓.๔ ข้อควรทราบเกี่ยวกับกฐินไม่เป็นอันทอดหรือเป็นโมฆะ

เรื่องนี้สำคัญมากควรทราบทั้งผู้ทอดและทั้งฝ่ายพระสงฆ์ผู้รับ เพราะเป็นเรื่องทางพระวินัย (วินัยปิฎกเล่ม ๕ หน้า ๑๓๗) คือมักจะมิมีพระในวัดที่ทอดขอโดยตรงหรือโดยอ้อม ด้วยวาจาบ้าง ด้วยหนังสือบ้าง เชิญชวนให้ไปทอดกฐินในวัดของตน การทำเช่นนั้นผิดพระวินัยกฐิน ไม่เป็นอันกราน นับเป็นโมฆะ ทอดก็ไม่เป็นอันทอด พระผู้รับก็ไม่ได้านิสงส์ จึงควรระมัดระวังทำให้ถูกต้องและแนะนำผู้เข้าใจผิดปฏิบัติผิดให้ทำให้ถูกต้องเรียบร้อย

๔. ประเภทของกฐิน

การทอดกฐินที่ปฏิบัติกันมาในประเทศไทยตามหลักฐานที่ปรากฏ นับตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีตราบเท่าถึงปัจจุบัน แยกเป็นประเภทใหญ่ได้ดังนี้ คือ

- ประเภทที่ ๑ กฐินหลวง

- ประเภทที่ ๒ กฐินราษฎร์

มีประวัติว่า เมื่อพระพุทธศาสนาได้แพร่หลายเข้ามาในประเทศไทยและประชาชนคนไทยที่ตั้งหลักแหล่งอยู่บนผืนแผ่นดินไทยได้ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนา ว่าเป็นศาสนาประจำชาติแล้ว การทอดกฐินก็ได้กลายเป็นประเพณีของบ้านเมืองมาโดยลำดับ พระเจ้าแผ่นดิน ผู้ปกครองบ้านเมือง ทรงรับเรื่องกฐินนี้ขึ้นเป็นพระราชพิธีอย่างหนึ่งซึ่งทรงบำเพ็ญเป็นการประจำ เมื่อถึงเทศกาลทอดกฐิน การที่พระเจ้าแผ่นดินทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเกี่ยวกับกฐินเป็นพระราชพิธีดังกล่าวนี้ เป็นเหตุให้เรียกกันว่า กฐินหลวง

๔.๑ กฐินหลวง ต้องเป็นกฐินที่ถวายพระอารามหลวง ส่วนกฐินที่พระเจ้าแผ่นดินถวายวัดราษฎร์ เรียกว่า พระกฐินต้น แต่สมัยต่อมาเรื่องของกฐินหลวงได้เปลี่ยนไปตามสภาพการณ์ของบ้านเมือง เช่น ประชาชน มีศรัทธา เจริญรอยตามพระราชศรัทธาของพระเจ้าแผ่นดิน ได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้ถวายผ้าพระกฐินได้ตามสมควรแก่ฐานะ เป็นต้น เป็นเหตุให้แบ่งแยกกฐินหลวงออกเป็นประเภท ดังที่ปรากฏในปัจจุบัน ดังนี้

๔.๑.๑. กฐินที่กำหนดเป็นพระราชพิธี กฐินดังกล่าวนี้ พระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เองเป็นประจำ ณ วัดสำคัญๆ

ซึ่งทางราชการกำหนดขึ้น มีหมายกำหนดการเสด็จพระราชดำเนินไว้อย่าง
 เรียบร้อย ปัจจุบันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงถวาย
 ผ้าพระกฐิน ณ วัดต่างๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค ๑๖ วัด
 ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นพระอารามหลวง

๑. วัดบวรนิเวศวิหาร	กรุงเทพมหานคร
๒. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม	กรุงเทพมหานคร
๓. วัดสุทัศนเทพวราราม	กรุงเทพมหานคร
๔. วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม	กรุงเทพมหานคร
๕. วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม	กรุงเทพมหานคร
๖. วัดราชาธิวาส	กรุงเทพมหานคร
๗. วัดมกุฏกษัตริยาราม	กรุงเทพมหานคร
๘. วัดเทพศิรินทราวาส	กรุงเทพมหานคร
๙. วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม	กรุงเทพมหานคร
๑๐. วัดราชโอรสาราม	กรุงเทพมหานคร
๑๑. วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์	กรุงเทพมหานคร
๑๒. วัดอรุณราชวราราม	กรุงเทพมหานคร
๑๓. วัดนิเวศธรรมประวัติ	พระนครศรีอยุธยา
๑๔. วัดพระปฐมเจดีย์	นครปฐม
๑๕. วัดสุวรรณดาราราม	พระนครศรีอยุธยา
๑๖. วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ	พิษณุโลก

พระอารามหลวงเหล่านี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จ
 พระราชดำเนินไปทรงถวายผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เอง แต่มิได้เสด็จไปทั้ง ๑๖ วัด
 จะเสด็จพระราชดำเนินเพียงบางวัดเท่านั้น นอกนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้พระบรมวงศานุวงศ์หรือองคมนตรี หรือผู้ทรงเห็นสมควรเป็นผู้แทนพระองค์
 ไปถวาย ส่วนพระอารามหลวงนอกจาก ๑๖ พระอารามหลวงนี้ พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ส่วนราชการ หน่วยงาน องค์กร บริษัท
 ห้างร้าน บุคคล นำไปถวายกฐินที่กำหนดเป็นพระราชพิธีนี้ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้สำนักพระราชวังออกหมายกำหนดการเป็นประจำปี จึงไม่มีการ
 ของล่วงหน้า

๔.๑.๒ กฐินตัน กฐินดังกล่าว เกิดขึ้นเพราะพระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดที่มีใช้พระอารามหลวงและมีได้เสด็จไปอย่างเป็นทางการหรืออย่างเป็นทางการพระราชพิธี แต่เป็นการบำเพ็ญพระราชกุศลส่วนพระองค์อีกด้วย พลตรี หม่อมทวีวงศ์ถวัลย์ศักดิ์ (ม.ร.ว.เฉลิมลาภ ทวีวงศ์) ได้เล่าประวัติเรื่องการเกิดขึ้นของกฐินตันนี้ไว้ว่า

“กฐินส่วนพระองค์นี้ ในสมัยก่อนรัชกาลที่ ๕ จะเรียกว่าอย่างไรนั้น ยังไม่พบหลักฐาน มาเรียกกันว่า กฐินตัน ในรัชกาลที่ ๕ ภายหลังที่ได้มีการเสด็จประพาสหัวเมืองต่างๆ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ การเสด็จประพาสครั้งนั้น โปรดให้จัดให้ง่ายกว่าการเสด็จประพาสเพื่อสำราญพระราชอิริยาบถอย่างสามัญ คือโปรดไม่ให้มีห้องตราส่งหัวเมือง ให้จัดทำประทับแรม ณ ที่ใดๆ พอพระราชเหตุยจะประทับที่ไหน ก็ประทับที่นั่น บางคราวก็ทรงเรือเล็กหรือเสด็จรถไฟไปโดยมิให้ใครรู้ การประพาสครั้งนั้นเรียกกันว่า เสด็จประพาสต้น เหตุที่เรียกว่าประพาสต้นก็เพราะเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ เสด็จทรงเรือมาต ๔ แจว ประพาสในแม่น้ำอ้อม ได้ทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ซื้อเรือ มาต ๔ แจว เพิ่มขึ้นอีกลำหนึ่งสำหรับแจวตามเรือมาตพระที่นั่งเวลามีพระราชประสงค์ที่จะเสด็จพระราชดำเนินโดยมิให้มีใครรู้จักพระองค์ เมื่อซื้อเรือมาตได้ตั้งพระราชประสงค์แล้วก็ทรงพระราชทานชื่อเรือลำนั้นว่า เรือต้น ในวันนั้นกว่าจะเสด็จพระราชดำเนินกลับถึงที่ประทับแรมที่เมืองราชบุรีเกือบ ๓ พุ้ม เพราะน้ำเชี่ยวผู้คนในชบวนเสด็จเหนื่อยหอบตามกันและได้เริ่มเรียกการเสด็จประพาสในวันที่กล่าวนี้ว่า ประพาสต้น จึงเป็นมูลเหตุให้เรียกการเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินเป็นการส่วนพระองค์ว่า พระกฐินตัน เรียกแบบเรือคนไทยที่ทรงสร้างสำหรับประทับอย่างชาวบ้านว่า เรือยนต์ กันต่อมา”

๔.๑.๓ กฐินพระราชทาน เป็นกฐินที่พระเจ้าแผ่นดินพระราชทานผ้าของหลวงแก่ผู้ที่กราบบังคมทูลขอพระราชทานเพื่อไปถวายยังวัดหลวง นอกจากวัดสำคัญที่ทรงกำหนดไว้ว่าจะเสด็จพระราชดำเนินด้วยพระองค์เอง ปัจจุบันก็เว้น ๑๖ วัดดังกล่าวแล้ว เหตุที่เกิดกฐินพระราชทานก็เพราะว่าปัจจุบันวัดหลวงมีเป็นจำนวนมาก จึงเปิดโอกาสให้กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ตลอดจนคณะบุคคลหรือบุคคลที่สมควรรับพระราชทานผ้ากฐินไปถวายได้ และผู้ที่ได้รับพระราชทานจะเพิ่มไทยธรรมเป็นส่วนตัวโดยเสด็จพระราชกุศลตามกำลังศรัทธาก็ได้

ปัจจุบันกระทรวง ทบวง กรม คณะบุคคลหรือบุคคลใดมีความประสงค์ จะรับพระราชทานผ้าพระกฐินไปถวาย ณ วัดหลวงวัดใดก็ติดต่อไปยังกรมการ ศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ตามระเบียบ ซึ่งเท่ากับเป็นการจองกฐินไว้ก่อน

๔.๒ กฐินราษฎร์

เป็นกฐินที่ราษฎร หรือประชาชน ผู้มีศรัทธานำผ้ากฐินของตนไปทอด ณ วัดต่างๆ เว้นไว้แต่วัดที่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่องกฐินหลวง การทอดกฐินของ ราษฎรตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมาจนกระทั่งปัจจุบัน มีชื่อเรียกแตกต่างกันตาม ลักษณะของวิธีการทอด คือ

๑. กฐิน หรือ มหากฐิน
๒. จุลกฐิน
๓. กฐินสามัคคี
๔. กฐินตกค้าง

๔.๒.๑ กฐิน หรือ มหากฐิน เป็นกฐินที่ราษฎรนำไปทอด ณ วัดใด วัดหนึ่งซึ่งตนมีศรัทธาเป็นการเฉพาะ กล่าวคือ ท่านผู้ใดมีศรัทธาจะทอดกฐิน ณ วัดใด ก็นำผ้ากฐิน บางครั้งเรียกว่า ผ้าที่เป็นองค์กฐินซึ่งจะเป็นผ้าผืนเดียวก็ได้ หลายผืนก็ได้ เป็นผ้าขาวซึ่งยังไม่ได้ตัดก็ได้ ตัดออกเป็นชิ้นๆ พอที่จะประกอบ เข้าเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ ทำเสร็จแล้วยังมิได้ย้อมหรือย้อมแล้วก็ได้ย้อมใด อย่างหนึ่ง จัดเป็นองค์กฐิน ความนิยมที่นำกฐินไปทอด ณ วัดต่างๆ ของราษฎรนั้น มิใช่จะมีแต่องค์กฐินดังกล่าวมาแล้วเท่านั้น เจ้าภาพบางรายอาจมีศรัทธาถวาย ของอื่นๆ ไปพร้อมกับองค์กฐินเรียกกันว่า บริวารกฐิน ตามที่นิยมกันนั้นมี ปัจจัย ๔ คือ เครื่องอาถัษของพระภิกษุสามเณร มีไตรจีวร บริวารอื่นๆ ที่จำเป็น หรือเครื่องใช้ประจำมี มุ้ง หมอน ที่นอน เตียง ตั้ง โต๊ะ เก้าอี้ โถงน้ำ กระจก กระจก โถงนาค ภาชนะสำหรับ ใส่อาหารคาวหวาน เครื่องซ่อมเสนาสนะมี มีด ขวาน กบ ลู่ว เสื่อย ไม้กวาด จอบ เสียม ยารักษาโรค ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ตลอดจน เครื่องครัวมี ข้าวสาร ผลไม้ เป็นต้น หรือจะมีอย่างอื่นนอกจากกล่าวถึงนี้ได้ ขอให้เป็นของที่สมควรแก่พระภิกษุสามเณรจะบริโภคเท่านั้น หากจะมีของสำหรับ แจกจ่ายแก่คนที่อยู่ในวัด หรือคนที่มาร่วมงานกฐินด้วยก็ได้สุดแต่กำลังศรัทธา และอัธยาศัยไมตรี

๔.๒.๒ จุลกฐิน เป็นกฐินที่ต้องทำด้วยความเร่งรีบ เดิมเรียกกันเป็นแบบไทยๆ ว่า กฐินแล่น เจ้าภาพผู้ที่จะทอดกฐินเช่นนี้ได้ต้องมีพวกมากมีกำลังมาก เพราะต้องเริ่มตั้งแต่การทำผ้าที่นำไปทอดตั้งแต่ต้น กล่าวคือเริ่มตั้งแต่นำฝ้ายที่แกะใช้ได้แล้วแต่ยังอยู่ในฝักมีปริมาณให้พอแก่การที่จะทำเป็นผ้าจีวรผืนใดผืนหนึ่งได้ แล้วทำพิธีสมมติว่าฝ่ายจำนวนนั้น ได้มีการหว่าน แดงออกออกต้น เต็บโต ผลิดอก ออกฝัก แก่ สุกแล้ว เก็บมาเอาเมล็ดดอก คิดเป็นผง ทำเป็นเส้นด้ายเปียกออกเป็นใจ กรอออกเป็นเช็ด แล้วฆ่าด้วยน้ำข้าว ตากให้แห้ง ใส่กงปั่นเส้นหลอด ใส่กระสวย เครือแล้วทอเป็นแผ่นผ้าตามขนาดที่ต้องการ นำไปทอดเป็นผ้ากฐิน

เมื่อพระสงฆ์รับผ้านั้นแล้ว มอบแก่พระภิกษุผู้เป็นองค์ครองซึ่งพระองค์ครองจะจัดการต่อไป ตามพระวินัย หลังจากนั้นผู้ทอดต้องช่วยทำต่อ คือนำผ้านั้น มาขยำ ทูบ ซัก แล้วเอาไปตากให้แห้ง แล้วนำมาตัดเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่ง แล้วเย็บ ย้อม ตากแห้ง พับ ทับรีดเสร็จเรียบร้อยแล้วนำไปถวายองค์ครองอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ท่านทำพินทุอชยฐาน เมื่อเสร็จจากการพินทุอชยฐานแล้ว จะมีการประชุมสงฆ์ แจ่งให้ทราบ พระภิกษุสงฆ์ทั้งหมดจะอนุโมทนาเป็นอันเสร็จพิธีจุลกฐิน ส่วนบริวารของจุลกฐิน ผ้าห่มประธานและเทียนปาติโมกษ์ ตลอดจนธงจระเข้ ธงตะขาบ ก็คงเป็นเหมือนที่กล่าวมาแล้วในเรื่องกฐิน หรือมหากฐิน

๔.๒.๓ กฐินสามัคคี เป็นกฐินที่มีเจ้าภาพหลายคนร่วมกัน มิใช่เจ้าภาพเพียงคนเดียว อย่างเรื่องกฐินหรือมหากฐินทุกคนเป็นเจ้าภาพทั้งหมด ใครบริจาคมากน้อยอย่างไรไม่เป็นประมาณ แต่เพื่อไม่ให้เกิดงานกฐินยุ่งยากลำบากสืบสมมากเกินไป ก็มักจะตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อดำเนินการ แล้วมีหนังสือบอกบุญไปยังผู้อื่นด้วย เมื่อได้ปัจจัยมาเท่าไรก็จัดผ้าอันเป็นองค์กฐิน รวมทั้งของบริวารดังกล่าวแล้วนั้น เมื่อมีปัจจัยเหลือก็ถวายวัดไว้เพื่อทางวัดจะนำไปใช้จ่ายในทางที่ควร เช่น การก่อสร้างศาสนสถาน การบูรณปฏิสังขรณ์ ฎีกา โบสถ์ เจดีย์ เป็นต้น กฐินสามัคคีนี้ มักจะนำไปทอดยังวัดที่กำลังมีการก่อสร้างหรือกำลังบูรณปฏิสังขรณ์ เพื่อเป็นการสบทบทุนให้สิ่งอันพึงประสงค์ของวัดให้สำเร็จเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

เรื่องของกฐินสามัคคีเป็นเรื่องที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย เพราะนอกจากจะถือกันว่าเป็นบุญเป็นกุศลแล้ว ยังเป็นการช่วยทำนุบำรุงวัด ตลอดจนเป็นเรื่องเพิ่มความสนุกตริครื้นแ่งงาน เป็นสามัคคีรสอันเนื่องมาจากการทอดกฐินสามัคคี

๔.๒.๔ กฐินตักค้ำ กฐินประเภทนี้มีชื่อเรียกอย่างอื่นอีกว่า กฐินตก หรือ กฐินโจร ศาสตราจารย์ พระยาอนุมานราชชน ได้กล่าวถึงเหตุผลที่เกิดกฐิน ชนิดนี้ ตลอดจนชื่อที่เรียกไปเป็นต่างๆ กันของกฐินประเภทนี้ ไว้ในเรื่องเทศกาล ออกพรรษาว่า “แต่ที่ทำกันเช่นนี้ ทำกันอยู่ในท้องถิ่นที่มีวัดมาก ซึ่งอาจมีวัดตักค้ำ ไม่มีใครทอดก็ได้ จึงมักมีผู้ศรัทธาไปสืบเสาะหาวัดอย่างนี้เพื่อทอดกฐิน ตามปกติ ในวันใกล้ๆ จะสิ้นหน้าทอดกฐินหรือในวันสุดท้าย คือวันก่อนแรมค่ำหนึ่งของ เดือน ๑๒ การทอดกฐินอย่างนี้เรียกกันว่า กฐินตักค้ำ หรือเรียกว่า กฐินตก บางถิ่นที่เรียกว่า กฐินโจร เพราะกิริยาอาการที่ไปทอดอย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัวจู่ๆ ก็ไปทอดไม่บอกกล่าวล่วงหน้าไว้ให้วัดรู้เพื่อเตรียมความพร้อม การทอดกฐินตก ถือว่าได้บุญานิสงค์แรงกว่าทอดกฐินธรรมดา บางที่เตรียมข้าวของไปทอดกฐิน หลายๆ วัด แต่ได้วัดทอดน้อยวัด เครื่องไทยธรรมที่ตระเตรียมเอาไปทอดยังมี เหลืออยู่หรือทางวัดทอดไม่ได้ ก็เอาเครื่องไทยธรรมเหล่านั้นจัดทำเป็นผ้าป่า เรียกกันว่า “ผ้าป่าแถมกฐิน”

๕. ข้อปฏิบัติในการทอดกฐิน

๕.๑ การทอดกฐินพระราชทาน

๕.๑.๑ เมื่อได้รับผ้าพระกฐินพระราชทานจากกรมการศาสนาแล้ว ควรถวายภายหลังวันแรม ๕ ค่ำ เดือน ๑๑ หรือเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทอดพระกฐินวันแรกแล้ว

๕.๑.๒ ให้ติดต่อกับทางวัดโดยตรง เพื่อแจ้งวัน เวลา และขอให้เจ้าอาวาส ส่งไวยาวัจกรเตรียมสถานที่และสิ่งจำเป็น มีที่บูชาพระรัตนตรัย มีเครื่องบูชาพร้อม อาสน์สงฆ์ สำหรับพระสงฆ์อนุโมทนาพระกฐิน โต๊ะขนาดกว้างพอสมควรสำหรับ วางพานแว่นฟ้า ผ้าไตรพระกฐินและพานเทียนพระปาติโมกข์ โต๊ะวาง เครื่องบริวาร พระกฐินและเครื่องไทยธรรม โต๊ะเก้าอี้ สำหรับผู้เป็นประธาน และผู้ไปร่วมพิธีตามสมควร

๕.๑.๓ เมื่อถึงวันกำหนด ก่อนผู้เป็นประธานจะไปถึงหรือก่อนเริ่มพิธี ให้เจ้าหน้าที่เชิญเครื่องพระกฐินจัดไว้บนโต๊ะ วางเทียนปาติโมกข์ไว้บนพานและ ให้มีเจ้าหน้าที่แต่งเครื่องแบบหรือแต่งสากลนิยม คอยส่งผ้าพระกฐินให้ผู้เป็น ประธานที่เชิงบันไดหรือประตูเข้าสถานที่ประกอบพิธี (ปัจจุบันนิยมจัดโต๊ะหมู่ถวาย

ราชสักการะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไว้ที่หน้าพระอุโบสถและวางผ้าพระกฐินไว้ที่โต๊ะ และให้ประธานรับผ้าพระกฐินจากโต๊ะหน้าพระบรมฉายาลักษณ์นั้น

๕.๑.๔ ประธานรับผ้ากฐินจากเจ้าหน้าที่ที่เชิงบันไดพระอุโบสถ ผู้คุมประคองยืนตรงถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขณะดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี แล้วจึงเข้าสู่พระอุโบสถตรงไปวางไว้ที่พานแว่นฟ้า ซึ่งตั้งอยู่หน้าอาสน์สงฆ์

๕.๑.๕ เมื่อวางผ้าพระกฐินแล้ว จุดธูปเทียนเครื่องสักการบูชาพระรัตนตรัยแล้วกราบ ๓ ทน

๕.๑.๖. เมื่อกราบพระรัตนตรัยแล้ว ไปที่พานแว่นฟ้าหยิบผ้าห่มพระประธานส่งให้เจ้าหน้าที่นำไปมอบแก่โหราจารย์ แล้วยกผ้าพระกฐินยกขึ้นประคองประนมมือ หันไปทางพระประธานว่า นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสัมพุทธสฺส ว่า ๓ จบ ต่อจากนั้น หันไปทางพระสงฆ์ว่าคำถวายพระกฐิน ดังนี้

“ผ้าพระกฐินทานกับทั้งผ้าอันสงฆ์บริวารทั้งปวงนี้ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ กอปรด้วยพระราชศรัทธา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานให้..... น้อมนำมาถวาย แต่พระสงฆ์ซึ่งจำพรรษากาลถ้วนไตรมาสในอาวาสวิหารนี้ ขอพระสงฆ์จงรับผ้าพระกฐินทานนี้ กระทำ กฐินตถารกิจตามพระบรมพุทธานุญาตนั้น เทอญ”

กล่าวถวายพระกฐินทานจบแล้ว ประเคนพร้อมด้วยเทียนพระปาติโมกข์เสร็จแล้วเข้านั่ง ณ ที่ซึ่งจัดไว้ ระหว่างที่ผู้เป็นประธานเข้าสู่สถานที่ประกอบพิธี ผู้อยู่ในพิธีทั้งหมดยืนแสดงความเคารพ จนกว่าประธานจะนั่งลงจึงนั่งลงพร้อมกัน

ถ้ามีปีพาทย์หรือเครื่องดนตรี ให้บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ขณะผู้เป็นประธานรับผ้าไตรจากเจ้าหน้าที่ หรือรับที่โต๊ะหมู่ในกรณีที่ได้จัดไว้ ต่อจากนั้นจึงบรรเลงเพลงช้าขณะประธานเข้าสู่สถานที่ประกอบพิธี จนถึงเวลาจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยแล้วจึงส่งเทียนชนวนคืน ให้หยุดบรรเลงทันที แม้จะ

ยังไม่จบเพลงก็ตาม และควรมีเจ้าหน้าที่คอยให้สัญญาณเวลาให้เริ่มเพลงหรือให้หยุดบรรเลง

๕.๑.๗ พระสงฆ์ทำพิธีกรรม

๕.๑.๘ เมื่อพระสงฆ์ทำพิธีเสร็จออกไปครองผ้า (ปีพาทย์บรรเลงเพลงสาธาร ถ้ามี) ครองผ้าเสร็จ กลับเข้านั่งยังอาสน์สงฆ์ (ปีพาทย์หยุดบรรเลง) ผู้เป็นประธานและผู้ไปร่วมพิธีถวายเครื่องพระกฐินแก่องค์ครอง เริ่มตั้งแต่บาตรเป็นต้นไปจนถึงเครื่องมือก่อสร้าง ถ้าจัดเครื่องไทยธรรมถวายเพิ่มเติมควรถวายภายหลังเครื่องพระกฐินหลวง

๕.๑.๙ ถ้ามีผู้บริจาคร่วมโดยเสด็จพระราชกุศล ควรประกาศในที่ประชุมทราบ

๕.๑.๑๐ พอพระสงฆ์อนุโมทนา ผู้เป็นประธานกรวดน้ำ แล้วพระสงฆ์ถวายอติเรกจบ ประธานกราบพระรัตนตรัย เป็นเสร็จพิธี (ปีพาทย์บรรเลงเพลงกราวรำ ถ้ามี)

๕.๑.๑๑ กรมการศาสนาเป็นผู้จัดสรรและดำเนินการขอพระราชทาน จึงขอให้รายงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน และยอดเงินโดยเสด็จพระราชกุศล ไปยังกรมการศาสนา หลังจากถวายผ้าพระกฐินเสร็จแล้ว เพื่อจะได้รวบรวมดำเนินการกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานถวายพระราชกุศลโดยพร้อมเพรียงกัน

๕.๒ การทอดกฐินราษฎร์

เมื่อได้ตระเตรียมพร้อมแล้ว ถึงกำหนดก็นำผ้ากฐินกับบริวารไปยังวัดที่จองไว้ การนำไปนั้นจะไปเจียบๆ หรือจะแห่แหนกันไปได้ เมื่อไปถึงแล้วพักอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งที่สะดวก เช่น ที่ศาลาท่าน้ำ ศาลาโรงธรรม โรงอุโบสถหรือที่ใดที่หนึ่งซึ่งทางวัดจัดไว้ เมื่อพระสงฆ์พร้อมแล้ว ก่อนถวายกฐิน อาราธนาศีล รับศีล เมื่อรับศีลแล้วประกาศให้รู้พร้อมกัน หัวหน้าผู้ทอดกฐิน หันหน้าไปทางพระพุทธรูป ตั้งนม ๓ จบ แล้วหันหน้ามาทางพระสงฆ์ กล่าวคำถวายเป็นภาษาบาลี ภาษาไทย หรือทั้งสองภาษาก็ได้ ว่าคนเดียวหรือว่านำ แล้วคนทั้งหลายว่าตามพร้อมกันก็ได้ การกล่าวคำถวายนั้นจะกล่าวเป็นคำๆ หรือจะกล่าวรวมกันเป็นวรรคๆ แล้วแต่ความสะดวกของผู้กล่าวนำและผู้กล่าวตาม คำถวาย มีดังนี้

คำถวายภาษาบาลี

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส ว่า ๓ จบ
อิม ภาณฺเต สปริวาริ กสิณทุสฺส สงฺฆสฺส โอิณชยาม
ทฺติยมปิ อิม ภาณฺเต สปริวาริ กสิณทุสฺส สงฺฆสฺส โอิณชยาม
ตฺติยมปิ อิม ภาณฺเต สปริวาริ กสิณทุสฺส สงฺฆสฺส โอิณชยาม ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งผ้า
กสิณกับทั้งบริวารนี้ แก่พระสงฆ์

แม้คารบสอง ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อม
ถวาย ซึ่งผ้ากสิณกับทั้งบริวารนี้ แก่พระสงฆ์

แม้คารบสาม ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อม
ถวายซึ่งผ้ากสิณกับทั้งบริวารนี้ แก่พระสงฆ์

คำถวายอีกแบบหนึ่ง

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส ว่า ๓ จบ
อิม ภาณฺเต สปริวาริ กสิณทุสฺส สงฺฆสฺส โอิณชยาม
ทฺติยมปิ อิม ภาณฺเต สปริวาริ กรินทุสฺส สงฺฆสฺส โอิณชยาม
ตฺติยมปิ อิม ภาณฺเต สปริวาริ กรินทุสฺส สงฺฆสฺส โอิณชยาม
สาธุ โน ภาณฺเต สงฺโฆ อิม สปริวาริ กสิณทุสฺส ปฏิคฺคณฺหาตุ
อมหาก ที่ฆรตฺติ หิตาย สุขาย ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้ากสิณกับทั้งบริวารนี้แด่
พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากสิณ กับทั้งบริวารนี้ ครั้นรับแล้ว จงกรานกสิณ
ด้วยผ้าผืนนี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญฯ

เมื่อจบคำถวายแล้ว พระสงฆ์รับสาธุพร้อมกัน องค์กสิณพร้อมทั้ง
บริวารนี้ ถ้าปรารถนาถวายเป็นสงฆ์ทั้งหมดก็ให้ต้องประเคน ถ้าปรารถนาจะ
ประเคนก็อย่าประเคนสมภาร หรือองค์ที่รู้ว่าจะต้องครอง ให้ประเคนองค์อื่น
องค์ที่เหมาะสมก็คือรองลงมาเฉพาะองค์กสิณนั้นไม่จำเป็นต้องประเคน ส่วน
บริวารนั้น ถ้าจำนงถวายแก่ภิกษุสามเณรในวัดนั้นเป็นส่วนเฉพาะก็ช่วยกันถวาย
โดยทั่วกัน เมื่อประเคนเสร็จแล้ว จะกลับเพียงนั้นก็ได้ แต่ถ้ายังไม่กลับ เพียงนั้น

จะรอนพระสงฆ์อุปโลกน์และมอบผ้ากฐินเสร็จแล้วก็ดี ถ้าผ้ากฐินนั้นต้องทำต่อไปอีก เช่น ซัก กะ ตัด เย็บ ย้อม จะอยู่ช่วยพระก็ได้ ถ้าไม่มีอย่างนั้น จึงมีธรรมเนียมว่า ประเคนเฉพาะองค์กฐินแก่พระรูปใดรูปหนึ่งเท่านั้นก่อน แล้วรอนอยู่เมื่อพระสงฆ์ทำพิธีเบื้องต้นของท่านเสร็จแล้วจึงประเคนบริวารกฐินภายหลัง เมื่อประเคนเสร็จแล้ว พระสงฆ์อนุโมทนา ผู้ถวาย ทั้งหมดตั้งใจฟังคำอนุโมทนาและขณะนั้นเจ้าภาพรดน้ำอุทิศส่วนกุศล

เพียงเท่านั้นเสร็จพิธีถวายกฐินสำหรับทายกผู้มีศรัทธา ต่อจากนั้นเป็นหน้าที่ของพระสงฆ์จะได้ดำเนินการในเรื่องกรานกฐินต่อไป ถ้าผ้ากฐินยังไม่สำเร็จรูปพระภิกษุจะต้องช่วยกันทำจีวร ทำเสร็จเมื่อไรแจ้งให้พระภิกษุทั้งหลายทราบเพื่ออนุโมทนา ถ้าผ้ากฐินสำเร็จรูปแล้ว กิจที่พระภิกษุทั้งหลายจะต้องทำจีวรไม่มีท่านก็ดำเนินการอนุโมทนาได้ เมื่อพระภิกษุทั้งหลายได้อนุโมทนาแล้วในวันนั้นชื่อว่าสงฆ์ ได้กรานกฐินแล้ว เป็นอันเสร็จพิธีของสงฆ์

๖. อานิสงส์หรือผลดีของการทอดกฐิน

๖.๑ ผลดีฝ่ายผู้ทอดและคณะ อานิสงส์หรือผลดีของฝ่ายผู้ทอดและคณะ มีดังนี้

๖.๑.๑ ชื่อว่าได้ถวายทานภายในกาลเวลาที่เรียกว่ากาลทาน คือในปีหนึ่งถวายได้เพียงระยะเวลา ๙ เดือน เท่านั้น ในข้อถวายทานตามกาลนี้มีพระพุทธานุญาตว่า ผู้ให้ทานตามกาลความต้องการที่เกิดขึ้นตามกาลของผู้นั้นย่อมสำเร็จได้

๖.๑.๒ ชื่อว่าได้สงเคราะห์พระสงฆ์จำพรรษาให้ได้ผลัดเปลี่ยนผ้าห่มใหม่ แม้ผ้ากฐินนั้นจะตกแก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งก็ชื่อว่าได้ถวายแก่สงฆ์เป็นส่วนรวม มีพระพุทธานุญาตว่าผู้ให้ผ้าชื่อว่าให้ผิวพรรณ

๖.๑.๓ ชื่อว่าได้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ส่งเสริมผู้ประพฤติปฏิบัติชอบให้เป็นหลัก เป็นตัวอย่างแห่งคุณงามความดีของประชาชนสืบไป

๖.๑.๔ จิตใจของผู้ทอดกฐินทั้ง ๓ กาล คือ ก่อนทอด กำลังทอด และทอดแล้วที่เลื่อมใสศรัทธา และปรารถนาดีนั้นจัดเป็นกุศลจิต คนที่มีจิตเป็นกุศलय่อมได้รับความสุขความเจริญ

๖.๑.๕ การทอดกฐิน ทำให้เกิดสามัคคีธรรม คือ การร่วมมือกันทำคุณงามความดี และถ้าการถวายกฐินนั้นมีส่วนได้บุญปฏิบัติสังฆกรรมวัดวาอารามด้วย ก็เป็นการร่วมสามัคคี เพื่อรักษาศาสนาวัตถุ ศาสนสถานให้ยั่งยืนสถาพรสืบไป

๖.๒ ผลดีฝ่ายพระสงฆ์ผู้รับและกรานกฐิน อาภิสงฆ์หรือผลดีของฝ่ายพระสงฆ์ผู้รับและกรานกฐิน มีดังนี้ พระพุทธเจ้าตรัสไว้ (ในวินัยปิฎกเล่ม ๕ หน้า ๑๓๖) ว่าภิกษุผู้กรานกฐินแล้วย่อมได้รับประโยชน์ ๕ ประการ

๖.๒.๑ รับนิมนต์ฉันไว้แล้วไปไหนไม่ต้องบอกลาภิกษุในวัด ตามความในสิกขาบทที่ ๖ แห่ง อเจลกวรรค ปาจิตตีย์

๖.๒.๒ ไปไหนไม่ต้องนำไตรจีวรไปครบสำหรับ

๖.๒.๓ เก็บผ้าที่เกิดขึ้นเป็นพิเศษ ได้ตามปรารถนา

๖.๒.๔ จีวรอันเกิดในที่นั้นเป็นสิทธิของภิกษุเหล่านั้น

๖.๒.๕ ขยายเขตแห่งการทำจีวรหรือการเก็บจีวรไว้ได้จนถึงสิ้นฤดูหนาว (คือจนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔ เป็นวันสุดท้าย)

๗. ลักษณะอันเป็นประชาธิปไตยของพิธีกรรมกฐิน

ได้กล่าวแล้วว่าเรื่องของกฐินเป็นสังฆกรรม คือ การกระทำที่เป็นการสงฆ์ คือ พระสงฆ์ทั้งวัด ต้องรับรู้รับผิดชอบร่วมกันในการช่วยกันทำจีวรให้สำเร็จ ในการประชุมกันหาหรือว่า จะควรมอบผ้ากฐินให้ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งและแม้เพียงการปรึกษาหารือก็ยังใช้ไม่ได้ต้องมีการสวดประกาศเป็นการสงฆ์ เสนอญัตติว่าจะมอบผ้ากฐินแก่ภิกษุรูปนั้นรูปนี้แล้วสวดประกาศจบแล้วไม่มีผู้คัดค้าน จึงจะถวายผ้ากฐินแก่องค์ครอง คือ ภิกษุผู้รับมติจากที่ประชุมให้เป็นผู้รับผ้ากฐินในนามของสงฆ์ได้ ลักษณะเช่นนี้เป็นการสอน ให้ถ่อมมติที่ประชุมสงฆ์เป็นใหญ่ ไม่ทำอะไรตามอำเภอใจเป็นหลักในการปกครองคณะสงฆ์ ซึ่งเป็นตัวอย่างแก่การปกครองทางโลกด้วย

วัดสภารัต

ประวัติความเป็นมา วัดสภารศ

เมื่อประมาณ จุลศักราช ๑๑๘๐ ซึ่งตรงกับพุทธศักราช ๒๓๖๑ เจ้าหลวง
สุมนเทวราช เจ้าผู้ครองนครน่าน ได้มีพระบัญชาให้เหล่าเสนาอำมาตย์ ให้พิจารณา
ตรวจดูสถานที่ ตลอดถึงชัยภูมิในการที่จะสร้างบ้านเมืองขึ้นใหม่ เนื่องจากในเขต
เมืองเก่า น่าน เมื่อถึงฤดูน้ำหลากมักจะถูกน้ำท่วมอยู่เป็นประจำ ทำให้บ้านเรือน
ราษฎรได้รับความเสียหาย รวมถึงการเกิดโรคภัยไข้เจ็บที่มากับน้ำ สิ่งต่างๆ
ซึ่งประชาชนได้รับความเดือดร้อนมาโดยตลอด เจ้าผู้ครองนครน่านเจ้าหลวง
สุมนเทวราช จึงได้มีพระบัญชาต้องการบูรณะสังขรณ์เมืองเก่า ให้กลับคืนสู่
สภาพเดิม แต่ต้องใช้เวลาช้านาน เพื่อมิให้ประชาชนเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัย และ
มีความสุข จึงบัญชาให้เสาะหาที่อยู่ชั่วคราว จนกระทั่งพบว่ามีที่อยู่บริเวณป่า หรือ
ดงพระเนตรช้าง ไม่มีผู้คนอาศัย เป็นที่อยู่ของสัตว์ป่า และมีความอุดมสมบูรณ์
บริเวณที่น้ำไม่ท่วม จึงทรงตัดสินพระทัยให้ประชาชนอพยพโยกย้ายขึ้นไปอยู่
ที่บริเวณป่า หรือดงพระเนตรช้าง ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ
เมืองน่านในปัจจุบัน หรือห่างจากตัวเมืองน่านเมืองเดิมประมาณ ๓๖ เส้น (๑ เส้น
= ๔๐ เมตร) และห่างจากแม่น้ำน่านสายเดิมประมาณ ๒๐ เส้น ซึ่งเป็นชัยภูมิที่
เหมาะแก่การจะสร้างเมืองใหม่ ณ ที่แห่งนี้

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไม่ปรากฏวันเดือนปีที่สร้างชัดเจน สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นราวปี พ.ศ.๒๓๖๑-๒๓๖๕ ในสมัยเจ้าสุมนเทวราช จากพงศาวดารเมืองน่าน กล่าวว่า วัดสภารสร้างในปี พ.ศ.๒๓๖๕ (จศ ๑๑๘๔) ปีมะเมีย เดือน ๓ เหนือแรม ๖ ค่ำ ซึ่งเจ้าสุมนเทวราชทรงเป็นเจ้าผู้ครองนครน่านปกครองบ้านเมืองอยู่ ซึ่งเมืองที่ได้ย้ายมาตั้งแห่งนี้เป็นดงเพนียดข้าง ไม่มีผู้คนอาศัยอยู่มาก่อน และต่อมาเมื่อปีจุลศักราช ๑๒๐๐ พุทธศักราช ๒๓๘๑ เจ้าหลวงมหาวงค์เจ้าผู้ครองนครน่านองค์ต่อมา ได้สร้างอุโบสถและพระธาตุขึ้น ซึ่งก็ถือว่าเป็นศูนย์กลางของเมืองใหม่ที่ประชาชนชาวน่านอพยพขึ้นมาเพื่อซ่อมแซมเมืองน่านเดิมที่ถูกน้ำท่วม

เจ้าสุมนเทวราชทรงโปรดให้สร้างพระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้า ๑,๓๕๐ ชั่ง หน้าตักกว้าง ๓๓ นิ้ว สูง ๖๑.๓๓ นิ้ว ถวายให้กับวัดสภารในปี พ.ศ.๒๓๖๖ และใช้เป็นวัดหรืออารามหลวงส่วนกลางของศรีท้าวชาวตำบลเวียงเหนือ เป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ประเพณีต่างๆ อาทิเช่น ถวายข้าวสลากภัตต์ ทุกเดือนตุลาคมเป็นประจำทุกปี และพระสงฆ์ได้มาทำสังฆกรรม(อุโบสถรวม) ในวัน ๑๕ ค่ำ ทุกๆ ปักษ์ ทั้งในพรรษา-นอกพรรษาด้วย

อาคารเสนาสนะประกอบด้วย พระวิหาร ศาลา กุฏิสงฆ์ ปูชนียวัตถุ มีพระประธาน พระพุทธรูป และเจดีย์ ตั้งวัดในสมัยเจ้าหลวงสุมนเทวราชเจ้าผู้ครองนครน่าน

วัดสภารัต มีพระอุโบสถหลังเก่า ที่ไม่มีบานประตูและหน้าต่าง (อยู่ด้านทิศตะวันออกของเจดีย์) ก็คงจะหมายความว่า การย้ายเมืองน่านเดิมที่ถูกน้ำท่วม ขึ้นมาที่บริเวณดงพระเนตรช้างแห่งนี้ เพียงชั่วคราว หลังจากบูรณะเมืองเก่าเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็จะย้ายกลับ แต่หลังจากประชาชนที่ย้ายขึ้นมาได้ตั้งบ้านเรือนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้มีแหล่งทำมาหากิน และอยู่ที่แห่งนี้เป็นเวลากว่า ๓๐ ปี เด็กๆ ก็เติบโตเป็นผู้ใหญ่ เมื่อเจ้าผู้ครองนครน่านได้มีบัญชาให้กลับไปอยู่ที่เมืองเก่า ประชาชนส่วนหนึ่งขออยู่บริเวณเมืองใหม่นี้ ซึ่งเจ้าผู้ครองนครน่านได้ทรงเมตตาและตามใจให้ประชาชนที่ต้องการ และอยู่จนมาถึงทุกวันนี้

วัดสภารัต ตั้งอยู่เลขที่ ๓ บ้านสภารัต ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ๕๕๐๐๐ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ประเภทวัดราษฎร์ ได้รับวิสุงคามสีมา วันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๙๙ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑๔ ไร่ ๒ งาน ๖๖ ตารางวา

ในปัจจุบัน มีองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ได้เข้ามาสนับสนุนชุมชน เรื่องการปรับปรุงภูมิทัศน์ ตลอดจนสร้างพิพิธภัณฑ์ชุมชน ซึ่งตั้งอยู่ภายในวัด เพื่อให้เป็นที่ท่องเที่ยวและศึกษาประวัติศาสตร์ของเมืองน่านในอดีตและประวัติความเป็นมาของ วัดสภารัต อีกด้วย

วัดสภารัตได้รับอนุญาตตั้งเป็นวัด เมื่อ พุทธศักราช ๒๓๘๐
ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา พุทธศักราช ๒๓๘๐

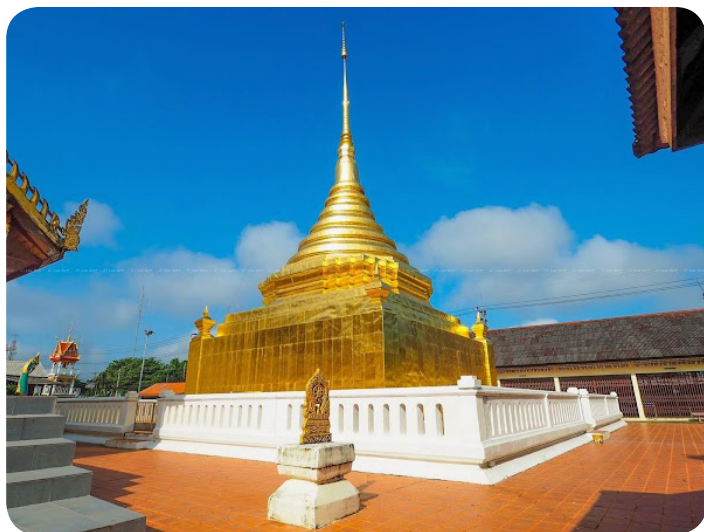
ปูชนียวัตถุ

วัดสภารคมีปูชนียวัตถุหลากหลายที่ควรทวงแหนไว้เป็นสมบัติของชาติ สืบไป เพื่อเป็นการรักษาวัฒนธรรมของชาติไว้อีกด้วย คือ

๑. พระพุทธรูปประจำวัด เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยสร้างโดยเจ้าหลวง สุมณเทวราช และพระราชวงศ์ เสนาอำมาตย์ ประชาชน ในเดือน ๙ ปีมะเมีย ขึ้น ๑๓ ค่ำ ปี พ.ศ.๒๓๖๖ มีชื่อว่าพระอัฐฐารส เนื่องจากทองสัมฤทธิ์ที่ใช้หล่อสมัยนั้นเป็นอัฐ-รศ ซึ่งใช้แทนเงินตรามาหล่อเป็นส่วนมาก จึงได้ชื่อว่า “พระอัฐฐารส”

๒. พระธาตุวัดสภาราศ สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๓๖๑ หรือตรงกับ จุลศักราช ๑๑๘๐ ฐานกว้าง ๔ วา ๓ ศอก สูง ๑๕ วา เจ้าหลวงสุมนเทวราช และพระราชวงศ์เสนาอำมาตย์ ประชาชน ได้ร่วมกันสร้างและจัดให้มิ่งงานบุญสงฆ์เป็นประจำทุกปี ในเดือน ๙ เหนือ (เดือน ๗ ใต้) จนเป็นประเพณีสืบมาจนถึงปัจจุบัน

❀ ประเพณีแข่งเรือ เมืองน่าน ❀

ประเพณีแข่งเรือ เมืองน่าน

ประเพณีแข่งเรือ เมืองน่าน เป็นประเพณีเก่าแก่สืบเนื่องมาแต่โบราณ แต่ก่อนได้กำหนดว่าให้มีการจัดการแข่งขันขึ้นทุกครั้งที่มีงาน “ตานก๋วยสลาก” (ถวายทานสลากภัต) หมู่บ้านใด วัดใด จัดให้มีงานตานก๋วยสลาก ก็ให้มีการ เชื้อเชิญหมู่บ้านและวัดใกล้เคียงให้นำเรือมาแข่งขันกัน เพื่อความสนุกสนาน สมนามศักดิ์ งานตานก๋วยสลากกับการแข่งเรือ จึงเป็นประเพณีคู่กันมาแต่โบราณ ต่อมาทางราชการจึงถือเอางานตานก๋วยสลาก ณ วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร ซึ่งเป็นวัดหลวงกลางเวียงของน่าน เป็นการเปิดสนามการแข่งขันของจังหวัดน่าน ซึ่งงานจะจัดช่วงปลายเดือนกันยายนของแต่ละปี และงานตานก๋วยสลากจะไป สิ้นสุดในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ หรือประมาณปลายเดือนตุลาคมถึงต้นเดือน พฤศจิกายน จะเป็นการแข่งขันนัดปิดสนาม

เอกลักษณ์ของประเพณีแข่งเรือเมืองน่าน คือ เรือแข่งจะเป็นเรือที่ขุดจาก ไม้ตะเคียนหรือตะเคียนทองทั้งต้น ด้วยเชื่อกันว่ามีความทนทานและผิวนางไม้แรง โดยเฉพาะเอกลักษณ์ตรง หัวเรือ หรือ โขนเรือแกะสลักเป็นหัวพญานาคแบบ ล้านนา กำลังแสะยะเขี้ยวแสดงอำนาจ ส่วนท้ายเรือสลักเป็นหางของพญานาค มีความสวยงามเป็นอย่างยิ่ง เป็นความเชื่อกันว่า “พญานาค” มีความศักดิ์สิทธิ์ จะดลบันดาลให้ฝนฟ้าอุดมสมบูรณ์ สามารถทำไร่ ทำนาได้ตามฤดูกาล

ประเพณีการแข่งขันเรือ ได้สอดแทรกกุศโลบายในการสร้างความสามัคคี และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนเมืองน่านหลายอย่าง เช่น การบูชาเทพ อารักษ์ที่สิงสถิตอยู่ในไม้ตะเคียนที่นำมาทำเรือ เรียกว่า “ผีเรือ” หรือที่ภาคกลาง เรียกว่า “แม่ย่านางเรือ” ซึ่งเป็นความเชื่อและถือปฏิบัติกันมานาน โดยการนำเรือ ลงสู่น้ำในเวลาแข่งเรือต้องหาฤกษ์ หวันและเวลา หรือแม้แต่หลังจากเสร็จจลัน ฤดูกาลแข่งเรือแล้วจะมีพิธีบายศรีสู่ขวัญและเลี้ยงผีเรือ เพื่อเป็นสิริมงคลอีกด้วย

ข้อมูลจาก : กระทรวงวัฒนธรรม <http://www.m-culture.go.th/>

เรือแม่ป้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

ผลงานระดับจังหวัดน่าน

ปี ๒๕๕๓

- รางวัลชนะเลิศ เรือประเภท ๔๐ ฝีพาย พร้อมด้วยรางวัลประทานฯ ของพระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรราชาทินัดดามาตุ และธงสัญลักษณ์ ในการแข่งขัน เรือนัดเปิดสนามจังหวัดน่าน ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ กันยายน ๒๕๕๓

- รางวัลชนะเลิศ เรือประเภท ๓๐ ฝีพาย การแข่งขันเรือตานสลาก จมปู ต.ตุใต้ ในวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓

- รางวัลชนะเลิศ เรือประเภท ๔๐ ฝีพาย พร้อมด้วยรางวัลประทานฯ การแข่งขันเรือยาวชน วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐

- รางวัลชนะเลิศ เรือประเภท ๔๐ ฝีพาย พร้อมด้วยพระราชทานฯ ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และธงสัญลักษณ์ ในระหว่าง วันที่ ๒๔ - ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ นัดเปิดสนามจังหวัดน่าน

ปี ๒๕๕๔

- รางวัลชนะเลิศ ประเภทเรือเล็ก ๓๐ ฝีพาย พร้อมด้วยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นั้ดออกพรรษาชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๔ ณ บริเวณแม่้าน่าน สะพานบ้านบ้านบุญยืน

- รางวัลชนะเลิศ ประเภทเรือกลาง ๔๐ ฝีพาย พร้อมด้วยพระราชทานสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร การแข่งขันเรือดัดเปิดสนามจังหวัดน่านปลอดเหล้าเปียร์ ซึ่งด้วยพระราชทานฯ ในระหว่างวันที่ ๖ - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ณ บริเวณแม่น้ำน่าน สะพานบ้านพัฒนาภาคเหนือ

ปี ๒๕๕๙

- รางวัลชนะเลิศ พร้อมด้วยรางวัลประทานฯ ของพระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรราชทินนิตตามาตุ และธงสัญลักษณ์ ในระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๘ กันยายน ๒๕๕๙ นัดเปิดสนามจังหวัดน่าน

ปี ๒๕๖๑

- รางวัลชนะเลิศอันดับที่ ๑ เรือยาว ๔๐ ฝีพาย จัดการแข่งขันเรือยาว ประเพณีอำเภอท่าวังผา “แข่งเรือปลอดเหล้า เข้าหาพระธรรม” ประจำปี ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ วันที่ ๘ - ๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ สนามแข่งขันเรือยาว อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

- รางวัลชนะเลิศอันดับที่ ๑ เรือ ๔๐ ฝีพาย, เรือแม่ป้อมน้อย ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ ประเภท ๓๐ ฝีพาย การแข่งขันเรือยาวประเพณีจังหวัดน่าน นัดเปิดสนาม “แข่งเรือปลอดเหล้า “ ประจำปี ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ วันที่ ๒๒ - ๒๓ กันยายน ๒๕๖๑ ณ สนามบริเวณแม่น้ำน่าน สะพานพัฒนาภาคเหนือ

- รางวัลชนะเลิศพร้อมด้วยพระราชทานของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดการแข่งขันเรือยาวประเพณีออกพรรษา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน “แข่งเรือปลอดเหล้า “ ประจำปี ๒๕๖๑ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ บริเวณแม่น้ำน่าน สะพานบ้านบุญยืน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

- รางวัลชนะเลิศ ประเภทเรือ ๕๕ ฝีพาย การแข่งขันเรือยาวประเพณีนัดเปิดสนาม จังหวัดน่าน “แข่งเรือปลอดเหล้า “ ประจำปี ๒๕๖๑ ในระหว่างวันที่ ๒ - ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ณ บริเวณแม่น้ำน่าน สะพานพัฒนาภาคเหนือ

ปี ๒๕๖๒

- รางวัลชนะเลิศ เรือยาว ๔๐ ฝีพาย การแข่งขันเรือยาวประเพณี อำเภอท่าวังผา “แข่งเรือปลอดเหล้า เข้าหาพระธรรม” ประจำปี ๒๕๖๒ ระหว่างวันที่ ๓๑ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๒ ณ สนามแข่งขันเรือยาว อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

- รางวัลชนะเลิศอันดับที่ ๑ เรือยาว ๔๐ ฝีพาย พร้อมด้วยพระราชทาน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี การแข่งขันเรือยาวประเพณีนัดเปิดสนามจังหวัดน่าน ประจำปี ๒๕๖๒ ระหว่างวันที่ วันที่ ๑๔ - ๑๕ กันยายน ๒๕๖๒ ณ ลำน่าน จังหวัดน่าน

- รางวัลชนะเลิศ เรือยาว ๓๐ ฝีพาย พร้อมด้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี การแข่งขันเรือยาวประเพณีแข่งเรือปลอดเหล้า-เบียร์ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ ๕ - ๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ บริเวณเชิงสะพานน้ำบัว-ตาลชุม ตำบลน้ำบัว อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

- รางวัลชนะเลิศพร้อมถ้วยพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ การแข่งขันเรือยาวประเพณีนัดปิดสนาม จังหวัดน่าน “ซึ่งถ้วยพระราชทาน (เฉลิมฉลองกฐินพระราชทาน) ประจำปี ๒๕๖๒ ในระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ บริเวณแม่น้ำน่าน สะพานพัฒนาภาคเหนือ แข่งเรือปลอดเหล้า “

ปี ๒๕๖๓

- รางวัลชนะเลิศพร้อมถ้วยพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ การแข่งขันเรือยาวประเพณีนัดปิดสนาม จังหวัดน่าน “ชิงถ้วยพระราชทาน (เฉลิมฉลองกฐินพระราชทาน) ประจำปี ๒๕๖๓ ในระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ ณ บริเวณแม่น้ำน่าน สะพานพัฒนาภาคเหนือ แข่งเรือปลอดเหล้า “

- รางวัลชนะเลิศ เรือยาว ๓๐ ฝีพาย การแข่งขันเรือยาวประเพณีอำเภอท่าวังผา “แข่งเรือปลอดเหล้า เข้าหาพระธรรม” ประจำปี ๒๕๖๓ ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ ณ สนามแข่งขันเรือยาว อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

- รางวัลชนะเลิศอันดับที่ ๑ เรือยาว ๔๐ ฝีพาย การแข่งขันเรือยาวประเพณีนัดเปิดสนามจังหวัดน่าน ประจำปี ๒๕๖๓ ระหว่างวันที่ วันที่ ๕ - ๖ กันยายน ๒๕๖๓ ณ ลำน้ำน่าน จังหวัดน่าน

- รางวัลชนะเลิศอันดับที่ ๑ เรือยาว ๓๐ ฝีพาย การแข่งขันเรือยาวประเพณีบ้านเจดีย์ สนามจังหวัดน่าน ประจำปี ๒๕๖๓ ระหว่างวันที่ วันที่ ๑๒ - ๑๓ กันยายน ๒๕๖๓ ณ ลำน้ำน่าน จังหวัดน่าน

ผลงานระดับประเทศ

ปี ๒๕๕๘

- รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๓ การแข่งขันเรือยาวประเพณีเข้าพรรษา ชิงถ้วยพระราชทาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ จังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปี ๒๕๕๘ ณ บึงบ้านโพธิ์ ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ในระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๘

- รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๓ ข การแข่งขันเรือยาวจังหวัดพิจิตร ชิงถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ประจำปี ๒๕๕๘ ณ บริเวณแม่น้ำน่าน วัดท่าหลวง จังหวัดพิจิตร ในระหว่างวันที่ ๕ - ๖ กันยายน ๒๕๕๘

ปี ๒๕๕๙

- รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๓ เรือยาว ๓๐ ฝีพาย ประเภท ก ร่วมงาน ประเพณีแข่งขันเรือยาวชิงถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประจำปี ๒๕๕๙ ณ แม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณวัดพระยาตาก เขื่อนเรียงหิน และ บริเวณศาลากลางจังหวัดชัยนาท ในระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙

- รางวัลชนะเลิศอันดับที่ ๓ เรือยาว ๔๐ ฝีพาย ประเภท ก ร่วมงาน ประเพณีแข่งขันเรือยาวชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี ๒๕๕๙ ณ ลำน้ำน่าน หน้าวัดตาน ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ในระหว่างวันที่ ๓๐ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

- รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ เรือยาว ๔๐ ฝีพาย ประเภท ข จัดการแข่งขันเรือยาวประเพณีจังหวัดพิจิตร ซึ่งถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประจำปี ๒๕๕๙ ในระหว่างวันที่ ๓ - ๔ กันยายน ๒๕๕๙ ณ บริเวณแม่น้ำน่าน หน้าวัดท่าหลวง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

- เข้าร่วมการแข่งขันเรือยาวเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ในวันอาทิตย์ ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ อ่างเก็บน้ำเขาเต่า อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ปี ๒๕๖๐

- รางวัลชนะเลิศเรือยาว ๔๐ ฝีพาย ประเภท ข การแข่งขันเรือยาวชิงถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี ๒๕๖๐ ณ แม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณวัดพระยาตาก เขื่อนเรียงหิน และบริเวณศาลากลางจังหวัดชัยนาท ในระหว่างวันที่ ๘ - ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐

- รางวัลชนะเลิศอันดับที่ ๓ เรือยาว ๔๐ ฝีพาย ประเภท ก การแข่งขันเรือยาวชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี ๒๕๖๐ ณ ลำน้ำน่าน หน้าวัดदान ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ในระหว่างวันที่ ๕ - ๖ สิงหาคม ๒๕๖๐

- รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๒ เรือยาว ๔๐ ฝีพาย ประเภท ก การแข่งขันเรือยาวประเพณีจังหวัดพิจิตร ชิงถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฯ ในรัชกาลที่ ๙ ประจำปี ๒๕๖๐ ในระหว่างวันที่ ๒ - ๓ กันยายน ๒๕๖๐ ณ บริเวณแม่น้ำน่าน หน้าวัดท่าหลวง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

ปี ๒๕๖๑

- รางวัลชนะเลิศอันดับที่ ๑ เรือยาว ๔๐ ฝีพาย ประเภท ก ๒ การแข่งขันเรือยาวประเพณีจังหวัดพิจิตร ชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประจำปี ๒๕๖๑ ในระหว่างวันที่ ๑ - ๒ กันยายน ๒๕๖๑ ณ บริเวณแม่น้ำน่าน หน้าวัดท่าหลวง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

ปี ๒๕๖๒

- รางวัลชนะเลิศอันดับที่ ๑ เรือยาว ๔๐ ฝีพาย รงานประเพณีแข่งขันเรือยาวชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี ๒๕๖๒ ในระหว่างวันที่ ๓ - ๔ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ ลำน้ำน่าน หน้าวัดदान ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

- รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ ประเภทเรือยาวใหญ่ ๕๕ ฝีพาย ก ๒ จัดการแข่งขันเรือยาวจังหวัดพิจิตรชิงถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประจำปี ๒๕๖๒ ในระหว่างวันที่ ๓ - ๔ กันยายน ๒๕๖๒ ณ บริเวณแม่น้ำน่าน หน้าวัดท่าหลวง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

“งาช้างดำ”

นั่งเดิขวในโลก นั่งนี้ที่ ก.น่าน

❖ เมืองงาช้างดำ ❖

“งาช้างดำ” หนึ่งเดียวในโลก หนึ่งนี้ที่ จ.น่าน

หากเอ่ยถึงเมืองน่านหรือจังหวัดน่าน เมืองเล็กๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย ที่ยังคงความเจียบสงบ ผนวกกับวิถีชีวิตของผู้คนในเมืองนี้ยังคงดำเนินไปท่ามกลางความเรียบง่ายและกลิ่นอายของเมืองล้านนา วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของผู้คน ที่ดูเหมือนจะเป็นเอกลักษณ์ที่ดึงดูดคนจากต่างถิ่นให้เข้ามาเยือนเมืองน่านได้พอๆ กับธรรมชาติที่มีความบริสุทธิ์และสวยงามเกือบตลอดทั้งปี

หากแต่จะมีใครสักคนได้เคยสักเกตคำขวัญประจำจังหวัดน่าน ที่ว่า “แห่งเรือลือเลื่อง เมืองงาช้างดำ จิตรกรรมวัดภูมินทร์ แดนดินส้มสีทอง เรืองรองพระธาตุแช่แห้ง” ก็คงจะแอบสงสัยว่า “เมืองงาช้างดำ” นั้นคืออะไร อยู่ที่ไหน และเหตุใดจึงมีความสำคัญมากมายถึงขนาดมาปรากฏอยู่ในคำขวัญประจำได้เช่นนี้

“งาช้างดำ” ที่เป็นของคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดน่านที่กล่าวถึงนี้ มีข้อมูลระบุว่า เป็นงาปลี (หรืองาที่สั้นอวบคล้ายหัวปลี) ยาว ๙๗ เซนติเมตร วัดโดยรอบตรงโคนได้ ๔๗ เซนติเมตร และมีจารึกเป็นอักษรธรรมล้านนาว่า “กึ่งนี้หนักหนึ่งหมื่นห้าพัน” ซึ่งไม่ระบุหน่วยการชั่ง แต่จากการชั่งตามระบบปัจจุบันงากึ่งนี้หนัก ๑๘ กิโลกรัม งากึ่งนี้มีความแปลกตรงที่ไม่ได้มีสีขาวหรือออกเหลืองเช่นงาช้างทั่วไป แต่กลับมีสีน้ำตาลเข้มค่อนข้างดำ โดยวางอยู่โดยมีรูปสลักไม้เป็นครุฑตัวสีน้ำเงินปักสีทองทำท่าแบกงาช้างอยู่ด้านบน

นักวิชาการสันนิษฐานว่า งาช้างดำกึ่งนี้น่าจะเป็นงาช้างต้นที่ถูกดึงมาทั้งยวงจากตัวช้าง โดยตัวช้างเจ้าของงาน่าจะมีอายุอยู่ประมาณ ๖๐ ปี ส่วนตัวงาช้างน่าจะมีอายุหลายร้อยปีแล้ว โดยงากึ่งนี้น่าจะเป็นงาช้างชายเพราะดูจากลักษณะการเสียดสีของปลายงา ซึ่ง“งาช้างดำ” หรือเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “Black Elephant Tusk. กึ่งนี้ น่าจะถือเป็นงาช้างสีดำชิ้นเดียวของโลก เท่าที่มีการค้นพบและบันทึกไว้ในปัจจุบัน

ส่วนตัวครุฑที่ทำแบกรับงากึ่งนี้นั้น มีผู้รู้ได้เล่าว่าทำจากไม้สักทั้งหมด สร้างเมื่อปี ๒๔๖๙ ด้วยช่วงนั้นมีข่าวว่าเจ้าเมืองทางเหนือบางเมืองแข็งข้อก่อการกบฏ เจ้าเมืองน่านจึงให้ทำครุฑ (ซึ่งตราครุฑเป็นตราแผ่นดิน แทนองค์พระมหากษัตริย์) ขึ้นมาแบกงาช้างดำไว้ตงคู่บ้านคู่เมือง เพื่อเป็นการแสดงสัญลักษณ์ให้เห็นว่า นครน่านในยุคนั้นยังจงรักภักดีต่อกรุงราชวงศ์จักรีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์อยู่ไม่เสื่อมคลาย

งานช่างกึ่งนี้ไม่ระบุประวัติที่มาที่แน่ชัด แต่จากตำนานที่เล่าสืบต่อมาระบุว่า อดีตเจ้าผู้ครองนครน่านได้มาจากเมืองเชียงตุง ตอนนั้นเชียงตุงมีช่างดำ ๑ คู่ แยกแบ่งให้นครน่านมา ๑ กิ่งเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไมตรี และถูกเก็บรักษาไว้ใน “หอคำ” หรือวังของเจ้าผู้ครองนคร จนเมื่อเจ้ามหาพรหมสุรธาตา เจ้าผู้ครองนครน่านองค์สุดท้ายถึงแก่พิราลัย (เสียชีวิต) ในปี พ.ศ. ๒๔๓๔ บุตรหลานของเจ้าผู้ครองนครจึงมอบให้เป็นสมบัติของเมืองน่าน และให้ถือว่าเป็นของศักดิ์สิทธิ์ คู่บ้านคู่เมืองน่านตลอดไป จะตกไปเป็นเอกสิทธิ์ของเอกชนคนใดไม่ได้ เดิมทีงานช่างกึ่งนี้ ถูกเก็บรักษาไว้ในศาลากลางจังหวัดน่าน ต่อมากรมศิลป์ได้รับมอบให้นำมาจัดแสดงใน “พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน” เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ และเปิดแสดงให้ผู้คนเข้าชมได้จนกระทั่งปัจจุบัน

สถานที่ตั้ง : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน ตั้งอยู่ที่ ถนนพากอง ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

❖ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ❖

ราชมณฑลล้านนา

“นวัตกรรมเพื่อชุมชน”

ประวัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษา บนฐานความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology Based) บูรณาการการเรียนการสอนกับการปฏิบัติงานจริง (Work Integrated Learning ; WIL) เสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและ จิตสาธารณะ ได้รับการสถาปนาขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคล เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๘ ประกอบด้วย ๖ พื้นที่ กับ ๑ สถาบัน คือ พื้นที่เชียงราย พื้นที่ตาก พื้นที่น่าน พื้นที่พิษณุโลก พื้นที่ภาคพายัพเชียงใหม่ พื้นที่ลำปาง และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเป็นผู้นำมีความเลิศ ในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (Hands-on) ที่มุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional) สู่การเป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรมเพื่อชุมชน

ปรัชญา

“นวัตกรรมเพื่อชุมชน”

วิสัยทัศน์

“มหาวิทยาลัยชั้นนำด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี ในการผลิตบัณฑิต นักปฏิบัติ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น อย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

๑. จัดการศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี และผลิตครูวิชาชีพ ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ โดยมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ ที่มีคุณธรรม จริยธรรมพึ่งพาตนเองได้ และเป็นที่ยังทางวิชาการให้กับประเทศ ภูมิภาค และชุมชน ทั้งภาครัฐและเอกชน

๒. ผลิตผลงานวิจัยที่เป็นการสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ สร้างสรรค์นวัตกรรม หรือทรัพย์สินทางปัญญาที่ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ ความต้องการของสังคม ชุมชน ภาครัฐและเอกชน และประเทศ

๓. ให้บริการวิชาการที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับบริบทมหาวิทยาลัยด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน และสังคม

๔. จัดการเรียนรู้อัจฉริยะหรือบริการวิชาการ ซึ่งนำไปสู่การสืบสานศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย หรือสร้างโอกาสและมูลค่าเพิ่มให้กับผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

๕. บริหารจัดการพันธกิจ และวิสัยทัศน์ตามหลักธรรมาภิบาล มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ยืดหยุ่น คล่องตัวโปร่งใส และตรวจสอบได้

ตราราชมงคลสัญลักษณ์

เป็นรูปตราวงกลม ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฎ ภายในวงกลมเป็นรูปดอกบัวบาน ๘ กลีบ หมายถึง ปัญญาอันเป็นแสงสว่างในโลก ภายในรูปดอกบัวบานเป็นรูปพระราชลัญจกร อันเป็นตราประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ผู้พระราชทานนามให้ “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล” และมีรูปดอกไม้ทิพย์สองข้างที่ปลายแถบ ซึ่งหมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง แจ่มใส เปิกบาน ความวิจิตรแห่ง “ราชมงคลสัญลักษณ์” จักเป็นที่ประจักษ์และชื่นชมจากชาวราชมงคลและบุคคลทั่วไป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแห่งนี้จักเป็นสถาบันที่ตระหนักในภารกิจที่จะเสริมสร้างให้การศึกษาในทางวิชาชีพเจริญรุดหน้า แดกกิ่งก้านสาขาสมดั่งเจตนาที่ถือกำเนิดมา และได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯพระราชทานนามไว้เป็นสิริมงคลสืบไป

สีประจำมหาวิทยาลัย

สีน้ำตาลทอง เป็นสีประจำของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา อันหมายถึงความเจริญรุ่งเรืองที่ยั่งยืนเปรียบได้กับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่ตั้งอยู่ในดินแดนที่เจริญรุ่งเรืองทางด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม อันเป็นฐานความพร้อมในการเสริมสร้างบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนามหาวิทยาลัย ให้เจริญก้าวหน้าเป็นศูนย์แห่งนวัตกรรมการเรียนรู้

ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย

ต้นกาสะลอง (เปิบขาว) หรือต้นเปิบ เป็นต้นไม้ที่รู้จักกันแพร่หลายในถิ่นล้านนา มีลำต้นแข็งแรง สูงโปร่ง มีช่อดอกสีขาว บานสะพรั่ง ดอกมีกลิ่นหอม เปรียบประดุจคุณลักษณะของนักบัณฑิตพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ที่จะไปพัฒนาสังคมประเทศชาติ พร้อมทั้งเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคม

อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

“บัณฑิตนักปฏิบัติมืออาชีพที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน”

เอกลักษณ์

ภาพลักษณ์ที่ดีเป็นสิ่งสำคัญของทุกองค์กร การกำหนดเอกลักษณ์ที่ชัดเจน สามารถใช้เป็นกรอบสำหรับการพัฒนามหาวิทยาลัย เอกลักษณ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ประกอบด้วย อุดสาหกรรมเกษตร เกษตรปลอดภัย ความหลากหลายทางชีวภาพและความมั่นคงทางอาหาร เทคโนโลยีและการจัดการเพื่อชุมชน การค้าและบริการจัดการเทคโนโลยี

วัฒนธรรมท้องถิ่นและนวัตกรรม อาหารสุขภาพและพันธุกรรมพืช เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและสร้างความเข้าใจ ให้มีเป้าหมายเดียวกัน ผู้การเป็น “มหาวิทยาลัยนวัตกรรมเพื่อชุมชน”

“วัฒนธรรมองค์กร” มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

วัฒนธรรมองค์กรเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ที่จำเป็นจะต้องสื่อสารให้บุคลากรภายในองค์กรมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและชัดเจน จนเป็นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เพื่อจดจำง่ายและสะดวกต่อการปฏิบัติ จึงกำหนดจากอักษรย่อภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยฯ (Rajamangala University of Technology Lanna)

R : Responsibility	รับผิดชอบต่อภารกิจต่อชุมชนสังคม ประเทศชาติ
M : Morality	ยึดมั่นในคุณธรรมความงามความดี
U : Unity	ความเป็นหนึ่งเดียว
T : Technology	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นฐาน การพัฒนา
L : Learning society	สังคมแห่งการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน
Rajamangala University of Technology Lanna Nan

จากโรงเรียนเกษตรกรรมสุ่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ๘๓ ปี สถาบันแห่งการเรียนรู้

โรงเรียนเกษตรกรรมน่าน ก่อตั้งเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๑ ซึ่งขณะนั้นนโยบายการศึกษาของรัฐบาลในสมัยนั้นได้กำหนดให้มีการศึกษาวิชาชีพ ซึ่งจัดให้เหมาะสมกับภูมิประเภท เช่น กสิกรรม หัตถกรรม และพาณิชยกรรม เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับประกอบการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ต่างๆ

ต่อมาเมื่อระบบการศึกษามีการพัฒนาขึ้นทั้งบุคลากร ครู เครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๗ โรงเรียนเกษตรกรรมน่านจึงได้รับการยกฐานะให้เป็นวิทยาลัยเกษตรกรรม พุทธศักราช ๒๕๑๘ วิทยาลัยเกษตรกรรม ได้แยกตัวจากกรมอาชีวศึกษา และจัดตั้งเป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรน่าน ตามพระราชบัญญัติ “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา” พุทธศักราช ๒๕๑๘

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา วิทยาเขตเกษตรน่านได้ก้าวพัฒนาการศึกษาทางด้านอาชีพที่มีคุณภาพทั้งระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับปริญญา ตลอดจนการวิจัย ส่งเสริมการศึกษาทางด้านวิชาชีพ และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม จนในปี พุทธศักราช ๒๕๓๑ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานนามใหม่ว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” กระทั่งในปี พุทธศักราช ๒๕๔๘

จากแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการสู่สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาของรัฐบาลดำเนินการโดยอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจึงได้ยกฐานะเป็น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๘ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตน่าน จึงได้รับการยกฐานะเป็น “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน”

**ลำดับการถวายผ้ากฐินพระราชทาน/ถวายผ้ากฐิน
ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๐ - พ.ศ.๒๕๖๓**

ครั้งที่	ปี	พื้นที่ เจ้าภาพ	สถานที่ทอดถวาย	ประเภทกฐิน
๑	๒๕๕๐	ภาคพายัพ เชียงใหม่	วัดเจ็ดยอด พระอารามหลวง อ.เมือง จ.เชียงใหม่	กฐินพระราชทาน
๒	๒๕๕๑	น่าน	วัดภูฟ้า ต.ภูฟ้า อ.ป่อเกลือ จ.น่าน	กฐินสามัคคี
๓	๒๕๕๒	ลำปาง	วัดเจดีย์ขาว พระอารามหลวง อ.เมือง จ.ลำปาง	กฐินพระราชทาน
๔	๒๕๕๓	เชียงราย	วัดห้วยล้าน อ.แม่ลาว จ.เชียงราย	กฐินสามัคคี
๕	๒๕๕๔	ตาก	วัดหนองกะให้ ต.ไม้งาม อ.เมือง จ.ตาก	กฐินพระราชทาน
๖	๒๕๕๕	พิษณุโลก	วัดเด่นโบสถ์ ต.บ้านกร่าง อ.เมือง จ.พิษณุโลก	กฐินสามัคคี
๗	๒๕๕๖	เชียงใหม่	วัดพระธาตุดอยสะเก็ด พระอารามหลวง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่	กฐินพระราชทาน
๘	๒๕๕๗	เชียงราย	วัดหนองทรายทอง ต.ป่าหุง อ.พาน จ.เชียงราย	กฐินพระราชทาน
๙	๒๕๕๘	น่าน	วัดภูมินทร์ ต.ในเวียง อ.เมือง จ.น่าน	กฐินสามัคคี
๑๐	๒๕๕๙	ลำปาง	วัดมิ่งเมืองมูล ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง	กฐินสามัคคี
๑๑	๒๕๖๐	ตาก	วัดหนองกะให้ ต.ไม้งาม อ.เมือง จ.ตาก	กฐินสามัคคี
๑๒	๒๕๖๑	พิษณุโลก	วัดแหลมโพธิ์ ต.บ้านกร่าง อ.เมือง จ.พิษณุโลก	กฐินสามัคคี
๑๓	๒๕๖๒	เชียงใหม่	วัดช้างเคียน ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่	กฐินสามัคคี
๑๔	๒๕๖๓	เชียงราย	วัดห้วยทรายขาว ต.ทรายขาว อ.พาน จ.เชียงใหม่	กฐินสามัคคี
๑๕	๒๕๖๔	น่าน	วัดสภารต ต.ในเวียง อ.เมืองน่าน จ.น่าน	กฐินสามัคคี

กำหนดการ

ทำบุญทอดกฐินสามัคคี ประจำปี ๒๕๖๔ ณ วัดสภารศ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

วันศุกร์ ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เวลา ๐๙.๐๐ น. คณะผู้บริหาร บุคลากร และนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา คณะสาธิตผู้มีจิตศรัทธา
พร้อมกัน ณ วัดสภารศ ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ตั้งองค์กฐิน

วันเสาร์ ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เวลา ๐๘.๓๐ น. ตั้งขบวนกฐิน ณ มณฑลพิธีวัดวัดสภารศ
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

เวลา ๐๙.๐๐ น. คณะผู้บริหาร บุคลากร และนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา คณะสาธิตผู้มีจิตศรัทธา
พร้อมกัน ณ มณฑลพิธีวัดวัดสภารศ ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

เวลา ๐๙.๓๐ น. พิธีสืบทอดเพื่อเป็นสิริมงคลของผู้ร่วมงาน

เวลา ๑๐.๐๐ น. พิธีถวายกฐิน ประจำปี ๒๕๖๔

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพล แต่พระสงฆ์

เวลา ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

เกษม บุญศรี. (๒๕๓๑) **ประเพณีทำบุญเนื่องในพระพุทธศาสนา.**

พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : องค์การตำราคุณากร.

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. **คู่มือปฏิบัติศาสนพิธีเบื้องต้น.**

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด.

ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์ และคณะ. **ศาสนพิธี : คู่มือทำบุญบำเพ็ญกุศลสำหรับ**

พุทธศาสนิกชน. กรุงเทพมหานคร.

เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ , ๒๕๔๙

**สาร สารสนเทศนันทน์, กฐิน, บุญ. ในสารานุกรมวัฒนธรรมไทย
ภาคอีสาน เล่ม ๑.** กรุงเทพมหานคร.

ทรงวิทย์ เจริญกิจฉนลาภ. **การจัดงานพิธีการและเกร็ดความรู้ที่เกี่ยวข้อง.**

พิมพ์ครั้งที่ ๘. สระบุรี : โรงพิมพ์พิชิต.

หนังสือที่ระลึกพิธีถวายผ้ากฐินพระราชทาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พุทธศักราช ๒๕๖๑. (๒๕๖๑). กรุงเทพมหานคร : สันติศิริการพิมพ์.

ศูนย์ศึกษาและพัฒนากาท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. (๒๕๕๔).

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม. เชียงใหม่:บริษัท เชียงใหม่ดอคคิวนเมทารี
ตีไซน์ จำกัด.

หนังสือที่ระลึกพิธีถวายผ้ากฐิน ประจำปี ๒๕๖๓ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมงคลล้านนา. (๒๕๖๓). เชียงราย.

แหล่งภาพและข้อมูล

ที่นี้เมืองน่าน. <https://www.facebook.com/teeneemuangnan>

<https://www.museumthailand.com/>

<https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/515244>

<https://tis.dasta.or.th/dastatravel/nan-black-ivory>

<https://teen.mthai.com/education/171220.html>

<https://nan.rmutl.ac.th/page/historynan>

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา งาม

๕๙ ซอย ๑๓ ตำบลผาขาว อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ๕๕๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๕๔ ๓๑ ๐๒๕๙ โทรสาร ๐ ๕๔๓๗ ๑๓๙๘

www.nan.rmutil.ac.th

